

Samverkan för bästa skola

Introduktion

www.du.se/sbsbollnas

Carina Bååth, cbt@du.se

Helena Grundén, hgn@du.se

Serie med föreläsningar och workshops

Ht-20	Vt-21	Ht-21
13/8 Perspektiv på tillgänglighet	7/1 Inkludering	??
27/10 Tillgänglighet och språk	??	??
	??	

Utmaning

Problem

Problematisk utmaning

Utmanande problem

Under föreläsningen...

När du upplever att något i föreläsningen ”bränner till” (utifrån ditt uppdrag på skolan) – skriv ner vad som engagerar dig

Ta med dina anteckningar till workshopen

Perspektiv på tillgänglighet

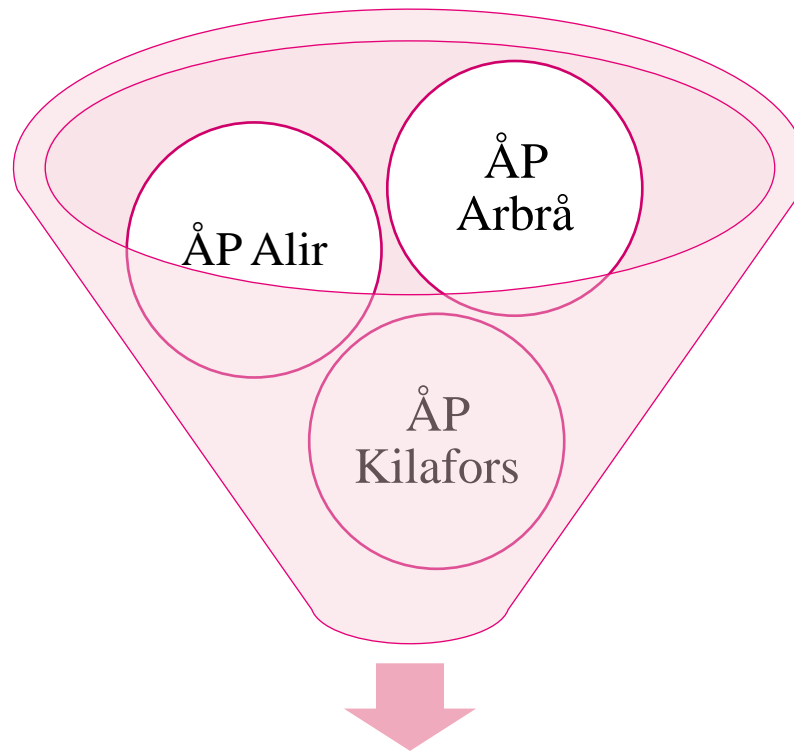
Föreläsning 1

www.du.se/sbsbollnas

Carina Bååth, cbt@du.se

Helena Grundén, hgn@du.se

Åtgärdsplaner

Utvecklingsinsats

Utvecklingsinsats

Tillgänglig
undervisning

Språk- och
kunskapsutvecklande
arbetsätt

Tillgänglig undervisning

?

Sökning: Vetenskapliga artiklar "Tillgänglighet"

[Vem ska värna tillgängligheten?](#)

[Tillgänglighet, trygghet och andra subjektiva aspekter](#)

[Availability and cost of wood fuel in 10 years time. \[Kostnader och tillgänglighet för trädbränslen på medellång sikt.\] Kommunalekonomiska effekter av maxtaxa och ökad tillgänglighet inom förskola och skolbarnomsorg](#)

[Tjänsteresor, tillgänglighet och relationen mellan arbete och familjeliv](#)

[Tillgänglighet och kulturarv](#)

[Barns säkra tillgänglighet till skolan](#)

[Tillgänglighet, närhet och synlighet–gemensamma utmaningar för LUB-nätverket för att möta forskares behov av stöd vid Lunds universitet](#)

[Kommunikationer, tillgänglighet, omvandling: en studie av samspelet mellan kommunikationsnät och näringsstruktur i Sveriges mellanstora städer 1850-1970](#)

[Åtgärdslösningar: erfarenheter och tillgängliga metoder](#)

Tillgänglighet

- Specialpedagogiska skolmyndigheten
 - Skolverket
 - Skollag
 - Diskrimineringslagen
-

Likvärdig utbildning

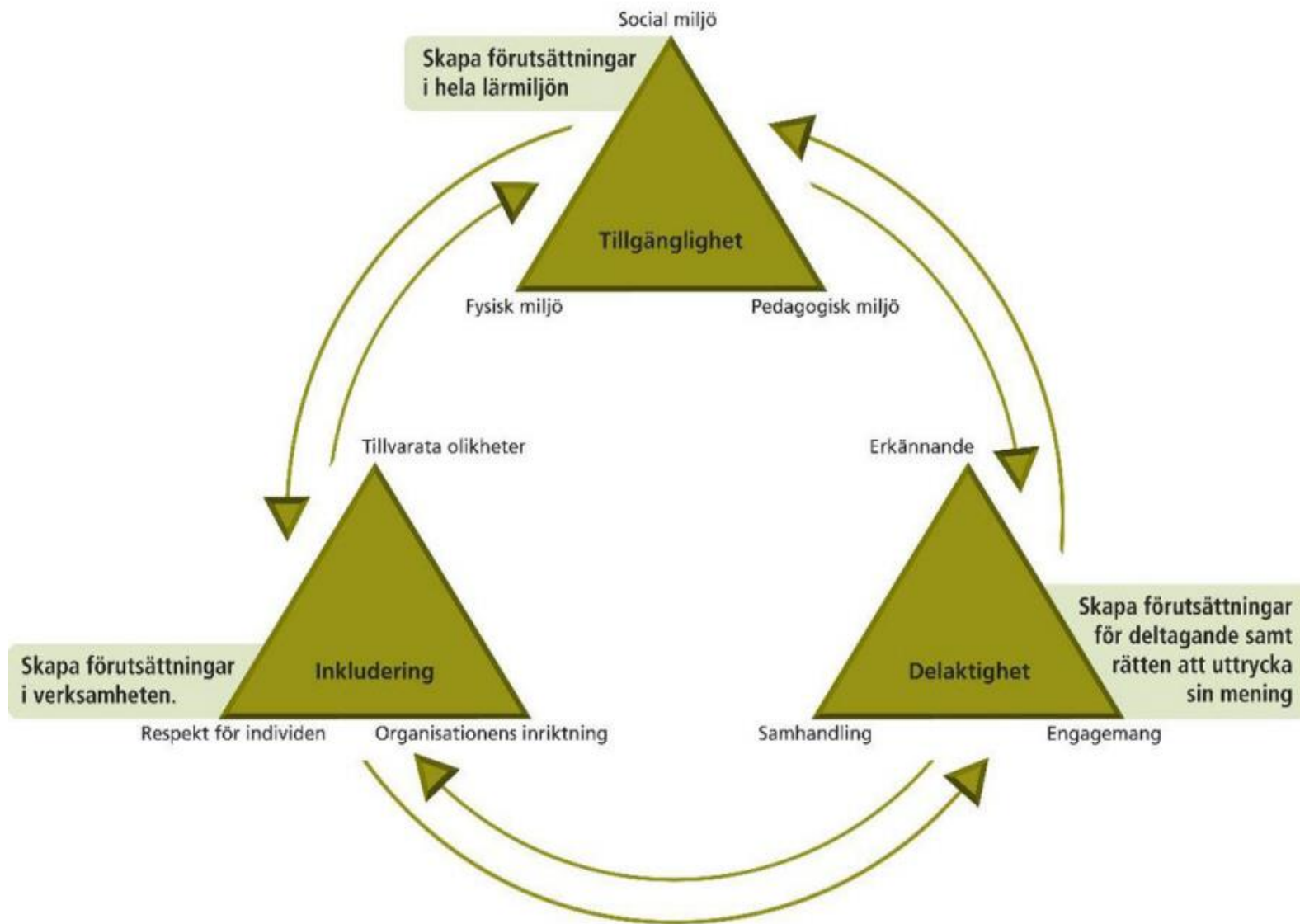

HÖGSKOLAN
DALARNA

Skollagen slår fast att alla elever har rätt till en **likvärdig utbildning**. Genom att göra lärmiljön **tillgänglig**, skapa förutsättningar för alla elever att vara **delaktiga** och ett **inkluderande** arbetssätt där olikheter tillåts vara en tillgång, skapas förutsättningar för likvärdig utbildning.

<https://www.spsm.se/stod/tillganglighet-delaktighet-och-inkludering/tillganglighet/varderingsverktyget-som-stod/>

Likvärdig utbildning

Delaktighet

Tillgänglighet är i sin tur en viktig aspekt av delaktighet. Om inte lärmiljön är tillgänglig så är det svårt att vara delaktig. Delaktighet handlar också om att vara erkänd och att skapa förutsättningar för deltagande i lärmiljön, att vara en del i ett sammanhang och i en gemenskap.

<https://www.spsm.se/stod/tillganglighet-delaktighet-och-inkludering/tillganglighet/varderingsverktyget-som-stod/>

Inkludering

Att arbeta med inkludering i förskola och skola innebär att tillvarata den mångfald och de olikheter som finns inom verksamheten genom att se till att alla lika värde och rätten till en likvärdig utbildning med respekt för individen.

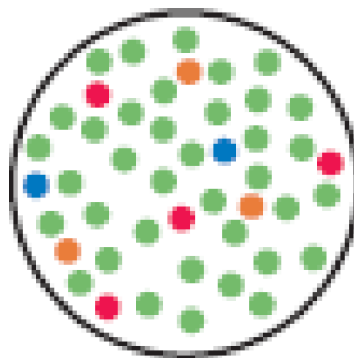
<https://www.spsm.se/stod/tillganglighet-delaktighet-och-inkludering/tillganglighet/varderingsverktyget-som-stod/>

Inkludering – olika perspektiv

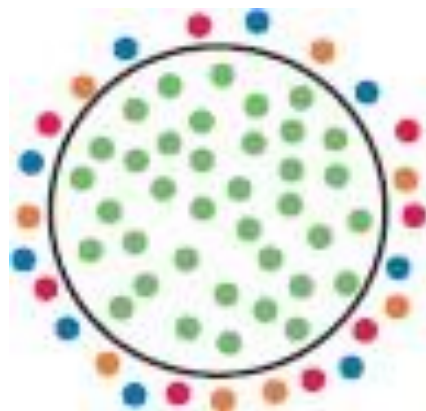
- Kompensatoriskt/kategoriskt
- Kritiskt/relationellt
- Dilemma

Från att uppfattas som avvikande som ska anpassas, till att olikheter ses som en tillgång som undervisningen ska anpassas utifrån.

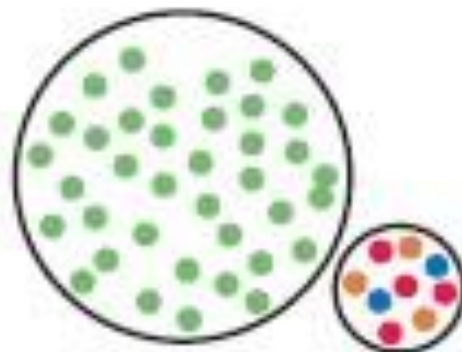
Eller?

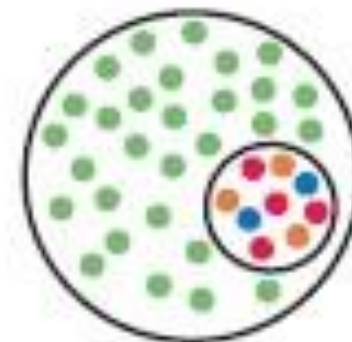
Inkludering

Exkludering

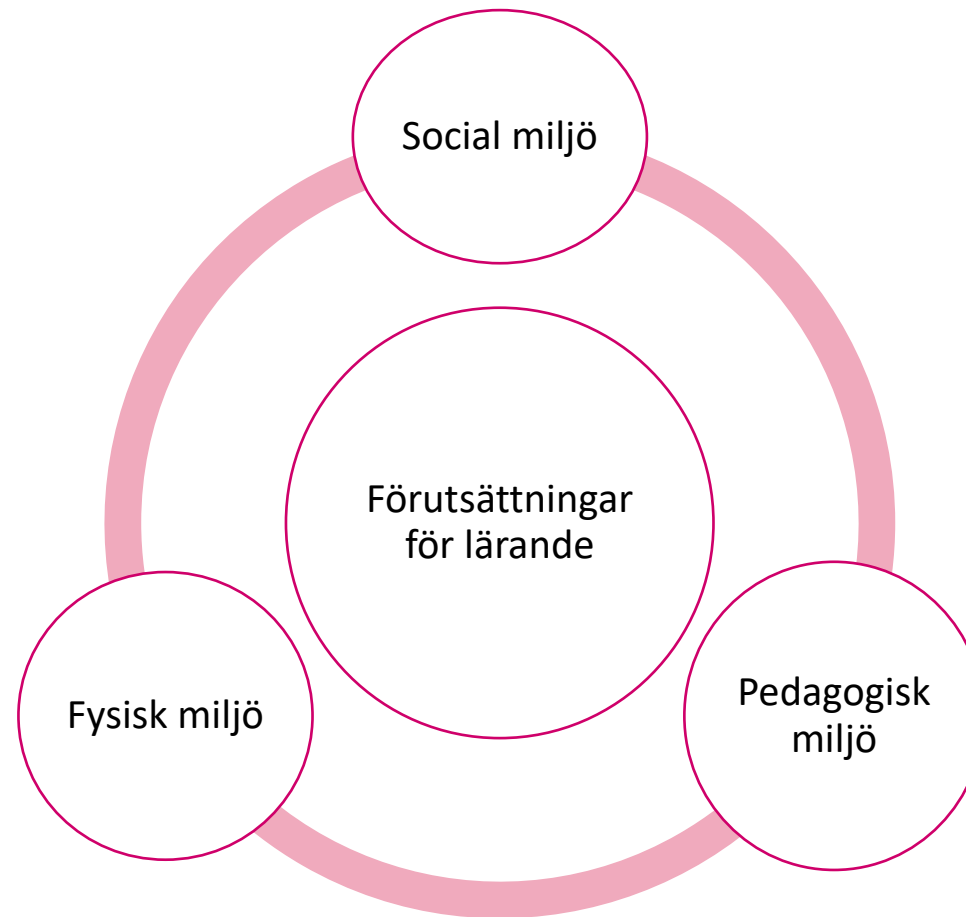
Segregering

Integrering

Tillgänglighet – planering

- Planerar för “mittengruppen/normalgruppen/de flesta” med utgångspunkt i läroböcker
- Planerar utifrån elevers behov

Fritt efter bild på SPSMs hemsida

HÖGSKOLAN
DALARNA

Bild hämtad från
<https://www.pexels.com/sv-se/foto/356066/>

HÖGSKOLAN
DALARNA

Bild hämtad
från
<https://www.pexels.com/sv-se/foto/manniskor-skola-rum-barn-3992949/>

Universell Design för Lärande

- UD – Universal Design
- UDL – Universal Design for Learning
 - Flera sätt att representera kunskap
 - Flera sätt att bearbeta material och visa förståelse
 - Flera sätt att engagera elever

Princip 1 – flera sätt att representera

Hur undervisningsmaterial presenteras och vad som lärs

- erbjuda flera sätt för eleven att ta till sig information
- möjlighet att anpassa presentationen
- kommunicera innehåll i läroobjektet tydligt

Princip 2 – flera sätt att visa förståelse

Hur eleven kan bearbeta materialet och visa sitt lärande

- verktyg för att underlätta lärandet
- stödja elevens möjligheter att organisera och demonstrera sitt lärande

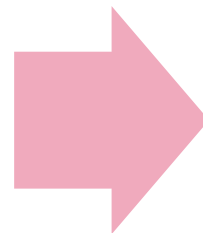
Princip 3 – flera sätt att engagera elever

Hur elevens engagemang stimuleras och hur uppgifter blir meningsfulla

- relationer krävs för att veta vad som engagerar eleven
- kännedom om elevens gränser och behov vad gäller t.ex. självständighet och utmaningar

Tillgänglig undervisning – studiero

Tillgänglig
undervisning

Ökad
studiero

Goda förutsättningar för studiero

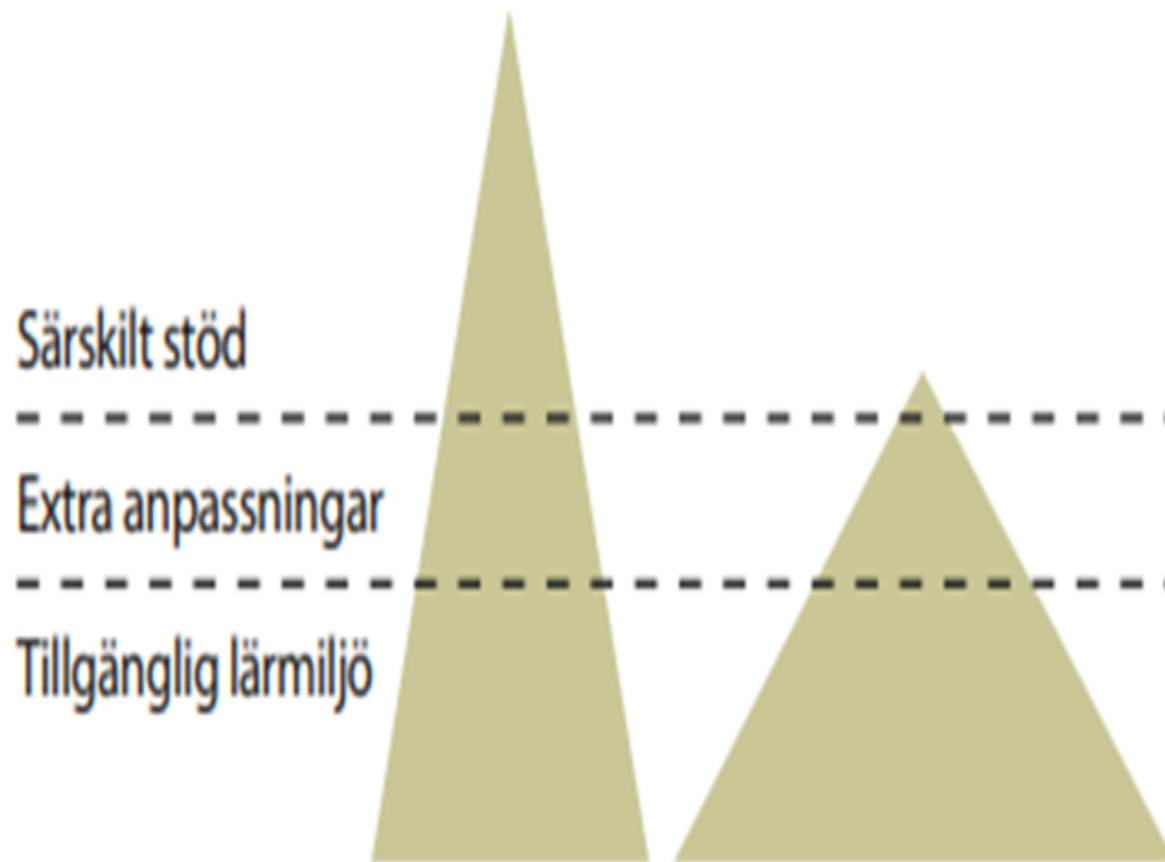
- Läraren är tydlig i sina instruktioner
 - Läraren är tydlig med sina förväntningar
 - Eleverna ges ansvar för att lösa uppgifter
 - Tydlig struktur under lektionerna
 - Lektionsinnehåll förklaras och sätts i ett sammanhang
 - Läraren är tillgänglig och ger stöd till de elever som behöver
 - Tydligt ledarskap
 - Läraren tar ansvar för undervisning, klassrumsmiljö och ordning
-

Mindre goda förutsättningar för studiero

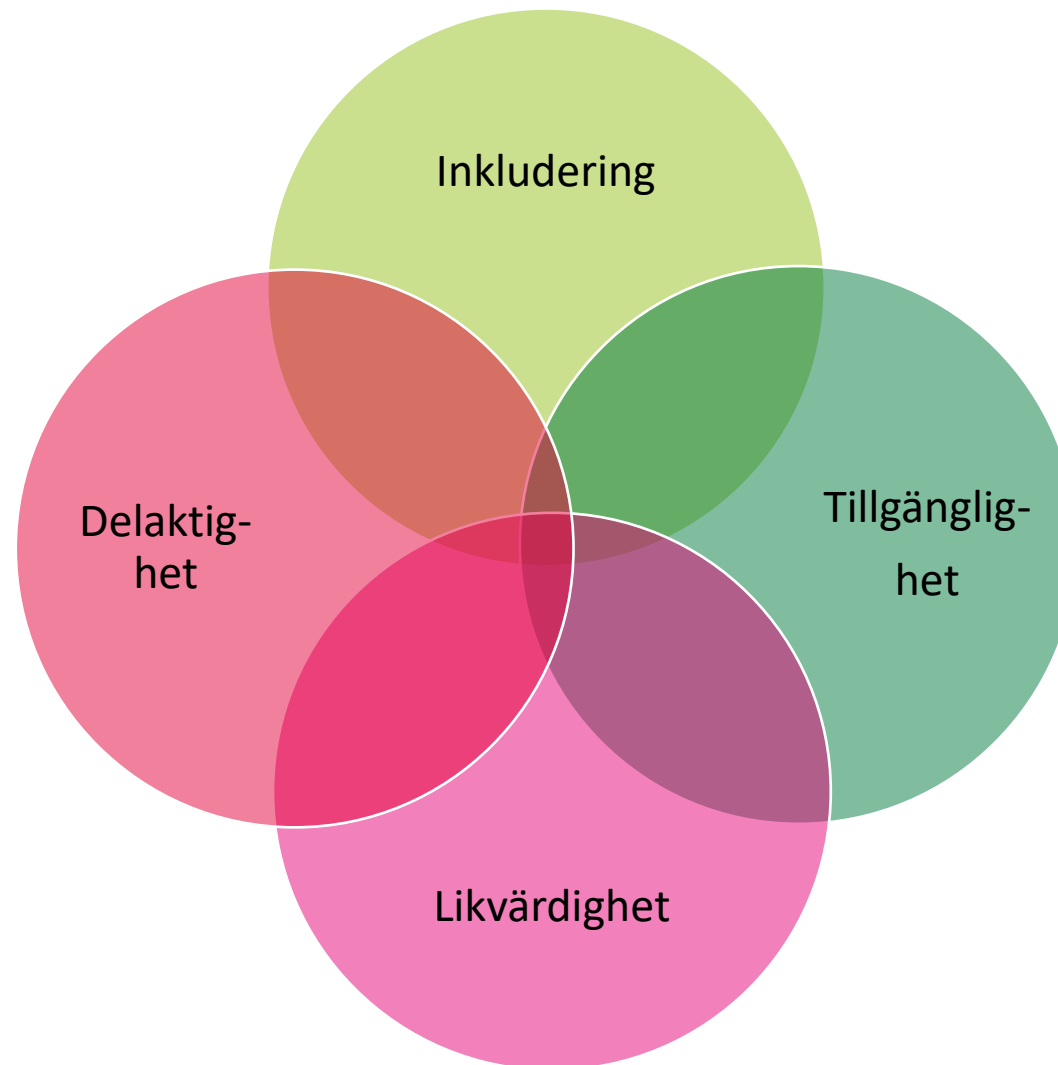
- Ramarna är otydliga och syftet oklart
- Lärarstödet är begränsat
- Arbetsformen påverkar elevernas vilja till arbete

Tillgänglig lärmiljö

Tillgänglig lärmiljö (SPSM, 2018).

En skola för alla

Tillgänglig undervisning

Tillgängligare undervisning

Workshop

Vad ska du/ni konkret göra i terminsstarten för att bidra till en tillgängligare undervisning?

